

УДК 314.15+331.39.6(53)+341.325
DOI: 10.31733/15-03-2024/1/285-286

Михайло КОЛБАБЧУК
медіатор, акредитований міністерством
юстиції Словачької Республіки,
доктор філософії

ІНТЕРКУЛЬТУРНА МЕДІАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ ПІД ЧАС МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ В ЄВРОПІ

Міграційна криза в Європі обумовлюється рядом чинників, зокрема: 1) військовими конфліктами та політичною нестабільністю в країнах Південного Середземномор'я, Сходу Європи та Близького Сходу; 2) трудовою міграцією в результаті економічних проблем, безробіття, низького рівня життя в країнах походження мігрантів (в тому числі і в межах ЄС, оскільки представники країн Південної та Східної Європи можуть шукати робочі можливості в більш розвинених країнах ЄС); 3) надзвичайними подіями та природними катастрофами; 4) порушенням прав людини, релігійною дискримінацією, політичними переслідуваннями та іншими формами насильства в країнах походження мігрантів. Зокрема, до ЄС мігрують громадяни таких країн, як Україна, Болгарія, Румунія, Сирія, Афганістан, Пакистан, Ліван, Ірак, Нігерія, Судан, Еритрея, Косово, Албанія, Сербі, Північна Македонія та ін.

Міграційна криза в Європі зумовлює ряд негативних наслідків в економічній, соціальній, політичній та культурній сферах країн, що приймають мігрантів. Зокрема, до них можна віднести наступні негативні наслідки: формування різних підходів до управління міграційними процесами в окремих країнах-членах ЄС, що зумовило їх певну політичну розрізненість в сфері міграційної політики; зростання популізму та екстремізму серед громадян окремих країн ЄС, використання окремими політичними партіями антиміграційних ідей та програм; складнощі в управлінні та адаптації державних структур до масових міграційних потоків, включаючи політику та стратегію подолання негативних міграційних процесів; проблеми інтеграції мігрантів у соціально-економічний простір приймаючих країн (включно зі створенням належних умов проживання, доступу до освіти, медичного обслуговування та працевлаштування); зміна демографічних трендів та соціального ландшафту, адже велика кількість мігрантів впливає на склад населення та структуру робочої сили, зміни в культурному середовищі, соціальних відносинах та господарсько-економічній активності; збільшення бюджетних навантажень та зміни в розподілі фінансових ресурсів; забезпечення громадського порядку та безпеки, зокрема і від терористичних актів. Наприклад, напади на жінок чоловіками-мігрантами у Кельні (Німеччина, 2016 р.), протести в м. Чезенатіко (Італія, 2017 р.), протистояння мігрантів з правоохоронними органами та містянами в м. Кале (Франція, 2016–2017 рр.), організоване переміщення мігрантів з Сирії, Ємену, Іраку, Афганістану та інших країн Близького Сходу через кордон Білорусі та ЄС (2021 р.) [1] та ін.

Зазначене вище зумовлює необхідність розвитку інтеркультурної медіації як інструменту вирішення конфліктів під час міграційної кризи в Європі.

Інтеркультурна медіація – це механізм вирішення конфліктів, який враховує культурні відмінності та особливості учасників міжкультурних конфліктів, зокрема викликаних міграційними процесами та кризовими явищами.

Медіатори відіграють важливу роль в інтеркультурній медіації, оскільки їхні знання та практичні навички сприяють успішному вирішенню міжкультурних конфліктів за участі мігрантів [2].

Зокрема, до аспектів, що роблять медіаторів ключовими суб'єктами інтеркультурної медіації, належать:

- розвиток культурної компетентності серед медіаторів та учасників конфлікту, розуміння культурних відмінностей учасників конфлікту, зокрема, медіатори повинні вивчати та враховувати культурні особливості, моральні, релігійні цінності мігрантів;
- розвиток мовних та комунікативних навичок, врахування мовних відмінностей та комунікативних стилів спілкування, розвиток вміння ефектного тлумачення інтересів та потреб, забезпечення доступу до перекладацьких послуг;
- сприяння діалогу та взаєморозумінню між представниками різних культур, зокрема між мігрантами та жителями приймаючої країни [3];

- забезпечення нейтральності медіатора у міжкультурному конфлікті та управлінні такими конфліктами;
- опанування технік та стратегій для роботи в культурно різноманітному соціальному середовищі;
- здатність адаптуватися до змін та формування вміння виходити за межі стандартних підходів, враховуючи специфічність культур та індивідуальних особливостей сторін конфлікту та ін.

Окрім медіаторів, до формування стратегії та технік інтеркультурної медіації як інструменту вирішення конфліктів під час міграційної кризи в Європі також слід залучати соціальних працівників, психологів, юристів, тренерів груп розвитку міжособистісних навичок спілкування, вчителів, працівників освіти, громадських активістів та інші інституції громадянського суспільства.

Зокрема, громадські інституції відіграють важливу роль у підтримці та розвитку міжкультурної медіації, сприяючи вирішенню конфліктів у багатокультурних спільнотах шляхом застосування таких заходів, як: 1) створення необхідних ресурсів та інфраструктури для розвитку інтеркультурної медіації; 2) забезпечення доступу до навчання, консультування, перекладу тощо; 3) навчання та підготовка медіаторів, зокрема у сфері вирішення міжкультурних конфліктів; 4) підтримка проєктів та ініціатив в сфері інтеркультурної медіації, включно зі здійсненням дослідження, розвитком методології інтеркультурної медіації та реалізацією міжкультурних програм; 5) організація заходів взаємодії представників різних культур; 6) впровадження стратегій соціальної інтеграції мігрантів з урахуванням індивідуальних обставин міжкультурного конфлікту; 7) формування толерантного сприйняття мігрантів як представників інших національних, культурних та релігійних парадигм, залучення до даного процесу і інститутів громадянського суспільства приймаючої держави; 9) здійснення правозахисної роботи в міжкультурних конфліктах та ін.

Отже, міграційна криза в країнах ЄС породжує потребу в розвитку інтеркультурної медіації як інструменту вирішення міжкультурних конфліктів під час міграційної кризи в Європі з урахуванням культурних відмінностей учасників конфліктів та сприяє їх успішному вирішенню.

1. Міграційна криза і «рука Кремля»: що роблять ЄС і НАТО, та що може зробити Україна? *Радіо Свобода*. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/mihranty-kryza-bilorus-polsha-rosiya-ukrayina/31555337.html>.

2. Кисельова Т. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації у зарубіжних країнах. *Право України*. 2011. № 11–12. С. 225–236.

3. Безхлібна Н. Медіатор: роль, статус і відповідальність. *LigaZakon*. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/EA012840>.

УДК 351.746.1

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/286-289

Михайло КОРОЛЬ

доцент кафедри
адміністративної діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент

Вероніка КОНДРАТЮК

курсант факультету
правоохоронної діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Україна є стороною міжнародних угод та зобов'язань, виконання яких потребує реалізації Державною прикордонною службою України (далі – Держприкордонслужба України) закріплених повноважень в контексті здійснення інтегрованого управління кордонами. З цієї